

pianistul român stabilit la Berlin, Cristian Niculescu, al cărui cânt are anvergură, vigoare, fiind perfect compatibil cu cerințele muzicii noi.

Ansamblul "Pro Contemporania" s-a dovedit a fi, la un deceniu de existență, un ansamblu la fel de deschis inovației, maleabil, alcătuit din instrumentiști de mare calitate profesională, pledând cu fervoare în favoarea artei secolului XX, considerând-o indispensabilă în procesul cunoașterii de sine a individului.

Gestul dirijoral al lui Iurie Florea – distins în 1999 cu Premiul revistei "Actualitatea muzicală" – s-a ridicat la nivelul gândirii teoretice fenomenologice a maestrului său, Constantin Bugeanu, remarcându-se prin eleganță, elocvență, sensibilitate și, mai ales, printr-o abilitate impresionantă de a da contur vizibil substanței intime a muzicii.

Despina PETECEL THEODORU

Tinerii compozitori Concert (și) de formații

"Săptămâna Internațională a Muzicii Noi" a inclus în dimineața zilei de 27 mai, în Aula UCMR, un concert aparținând unor tineri și încă prea-tineri compozitori. Sigur că SIMN trebuie să ofere o tribună de exprimare și generațiilor încă debutante în ale compoziției muzicale, dar aceasta trebuie să se deruleze într-un mod - să spunem - omogen, care să permită publicului observarea imaginii ipostaziind fie o generație, fie o școală, fie un dialog între generații sau școli. Se poate însă ca și melanjul debutanți-consacrați să fie admisibil, dacă lucrările programate sunt tematizate întrucâtva; mă gândesc, de exemplu, la faptul interpretativ al unei aceleiași formații

Distribuția concertului la care mă refer a "spart" și această convenție - nescrisă, de altfel. Astfel, am avut prilejul de a urmări un spectacol de sunet și formații! Nu mai insist cu precizarea că unele ansambluri nici nu preexistau ca atare (într-o formulă deja lansată) evenimentului prilejuit de festival. Pe de altă parte, o alta - și mă refer aici la cvartetul cu un nume a cărui semnificație distonează strident cu mediocra măiestrie a interpreților ("Imperioso") - nu ne-a convins decât de faptul că fie nu a studiat cine știe ce (din varii motive), fie practică stilul citirii **ad hoc** (ceea ce poate fi considerat o practică detectabilă fără prea mult efort și la case mai naționale).

Dar să vorbim, totuși, despre lucrările audiate.

Quartetto per archi nr. 2 al tânărului asistent de la Universitatea de Muzică din București, Adrian Mociulski, vădește preocuparea minuțioasă pentru construcția formală, preponderentă față de aceea pentru expresie. O idee poate fi, desigur, interesantă, dar ca să fie pusă în artă, efortul rațiunii, oricât de asiduu, rămâne steril câtă vreme sufletul nu-și aduce ofranda sa.

În acest sens, mi s-a părut mai aproape de adevăr *Cvartetul de coarde nr. 2* al colegului de generație (cu compozitorul anterior cântat) Bogdan Vodă. Cu mijloace de limbaj și cu o imaginație a construcției deosebit de simple, lucrarea a putut fi totuși interpretată, aceasta datorându-se elevilor instrumentiști de la clasa de muzică de cameră a profesoarei Ana Maria Crețan de la Liceul de Muzică "George Enescu", dar și (pe de altă parte și, oarecum, inedit) lui Bogdan Vodă însuși, care, cu un admirabil aplomb, a condus de pe poziția dirijorului execuția artistică a propriei lucrări. Așadar, un ansamblu microcameral, cu un dirijor de simfonic (sic!)...

Partea a doua a concertului a avut un element instrumental comun - vocea mezzosopramei Elmira Sebat -, ceea ce a permis cooptarea întregului său program sub genericul de "microrecital".

S-au prezentat lucrări în care vocea era atât instrument acustic, cât și rostitor al unor texte poetice.

Astfel, Dana Cristina Probst, în lucrarea sa *Priveliști și popasuri*, a alăturat mezzosopramei vioara (Diana Moș) și o voce de băiat (Sebastian Petru Dumitrescu), textul fiind ales din volumul *O zi bună pentru a muri* al poetului optzecist Ion Stratan. Vioara descrie un spațiu vibrant, rezonând (involutiv) noii școli vieneze, vocea mezzosopramei semnifică prin timbralitate melodică și rostire textul poetic, iar vocea băiatului dimensionează întregul cu un plan discret, sugerând transcendentul situat în partea (mai) pură față de cele ce se văd/aud prezenței nemijlocite.

Laurențiu Beldeanu continuă să ni se dezvăluie ca un muzician-aspirant și, totodată, sensibil. Este însă, cred, atât de surprins-căzut în lumea din afara sa, încât cu greu își zărește lăuntru.

Incantația pe care ne-o propune pretinde, din chiar formularea titlului (...pentru Elmira Sebat, Cristian Petrescu, Mihai Vărtosu și Emil Șein), un grup de anume interpreți, iar nu un ansamblu vocal-instrumental. Cu toate acestea, personalitatea și măiestria recunoscute ale fiecăruia dintre ei nu s-au putut reliefa, sau cel puțin reconfirma, cu prilejul susținerii acestei compoziții. Iar aceasta nu din vina lor. Se găsesc aici idei generoase, sugrumate "inocent" de puținătatea sau chiar absența unei strategii dramaturgice, așa cum s-ar părea la nivelul intenției. Cu aceleași idei - text poetic (Arseni Tarkovski, tatăl celebrului regizor) și interpreți -, dar cu o altă regie de punere în durată sunetului, sunt convins că Laurențiu Beldeanu ar putea dezvălui cu mult mai mult din frumusețile cu care *anima* sa este înzestrată.

Cadența programului a constituit-o lucrarea compozitoarei Adina Dumitrescu. Apelând la conținutul (autentic redat al) unui text de rit vegetal, aparținând culturii unei insule din arhipelagul Noua Caledonie, muzica evocă un spirit care continuă să ne vibreze din adâncimi demult nemaibăgate în seamă. Mezzosoprana (E. S.) și soprana (Adriana Ciobă) s-au acompaniat singure, lovind cu baghete de lemn în câteva instrumente de percuție, sugerând, prin timbralitatea la care s-a adăugat și vioara (D. M.), o sonoritate arhaică. Poate că amplitudinea pe care instrumentele de percuție erau capabile s-o redea - prea mică - nu era pe măsura intenției componistice. Se petrece sub audiția acestei lucrări o tresărire a sacralului, care, invocat fiind, își lasă de-auzirii promisiunea nesfârșirii sale de vreme (vocea copiilor Maria Magdalena Probst și Sebastian Petru Dumitrescu).

Poate că unii dintre noi s-au regăsit, în urma acestui concert, mai înșeninați și grație unei alte perspective asupra a ceea ce este natura în imanenta sa origine. Și poate astfel, toridul acelei amiezi de sâmbătă l-am resimțit mai blând...

George BALINT

Ansamblul „Contraste” În căutarea armoniei interioare...

De o pregnantă diversitate a ariei de acoperire stilistică, ultima ediție, jubiliară, a SIMN a angrenat în caruselul programărilor, firesc din punct de vedere evenimențial, nume interpretative de valoare, mai mult decât familiare publicului român. Firesc, pentru că în jurul acestor "nume" solistice, al acestor formații instrumentale, camerale sau orchestrale s-au constituit de-a lungul anilor schițe de program, s-au aprofundat relații mai mult decât profesionale, iar spiritul creator românesc și-a pus amprenta asupra rezultatelor fonice, mostrele interpretative, aproape în totalitate de referință, fiind aureolate de o anume personalitate proprie, inconfundabilă.

Tălmăcitori de incontestabil talent ai textelor muzicale, atât binecunoscutul trio "Contraste" cât și violonistul elvețian de origine finlandeză Juhani Palola – o prezență inedită pe podiumul festivalului – au constituit o "echipă" ce s-a axat, ca opțiune repertorială, pe componistica elvețiană.

Am putut aprecia cu acest prilej datorat particularității alcătuirii programului lor, tipologia preocupărilor estetice relativ asemănătoare a unei "clase" (la propriu!) de discipoli ai lui Lucian Mețianu (Yann Baud, René Cattin, Jean-Claude Singenthaler, Bashusha Gonvers și Vincent Chapuis), reperabilă în decursul ofertei repertoriale a "Contrastelor", în timp ce Juhani Palola (cărui îi datorăm, în scurtul răstimp al activității sale solistice desăfășurate pe diferite podiumuri bucureștene, și versiuni de o deosebită calitate ale unor lucrări românești, precum *Concertul pentru vioară și orchestră* și *Jurnalul '99* pentru vioară și bandă magnetică, ambele purtând semnătura Maiei Ciobanu, alături de cea a *Sonatei op. 7* aparținând lui Dan Dediu) s-a oprit selectiv la partituri concepute de Maria Niederberger (*Album Pages*), Alfons Karl Zwicker (*Thema und Variationen*) și Thomas Mueller (*Gehen/ 45 Vorwärts – und Rückwärts – bewegungen*).

Apropierea analitică minuțioasă a violonistului (și totodată dirijorului!) Juhani Palola față de creațiile studiate (calitate revelată în aceeași măsură pe parcursul tuturor celorlalte evoluții interpretative ale sale, fie că a fost vorba despre muzica elvețiană, fie despre cea românească) a înlesnit, prin acuratețea și claritatea configurării imaginilor sonore, procesul de receptare, spectatorilor oferindu-li-se o viziune total pertinentă asupra variatelor gesturi creatoare. Am remarcat în acest context evidențierea unor caracteristici definitorii ale paginilor muzicale (cum ar fi coroborarea dimensiunii atonale cu "reflexele" tehnici de tip Paganini din lucrarea Mariei Niederberger, lirismul de factură neoclasică din partitura lui Alfons Karl Zwicker sau modernitatea setului efectologic valorificat pe linia unui anumit